

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Moraru Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 65 pușcași a trupelor militare ale NKVD-ului din 13 octombrie 1945, în cauza penală privindu-l pe

Kațaf Efim (Haim) XXXX, născut în anul XXX, originar din orașul XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

31.03.2017 – 30.05.2017 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 65 pușcași a trupelor militare ale NKVD-ului din 13 octombrie 1945, Kațaf Efim (Haim) a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 2 ani și confiscarea a 29500 lei românești.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Kațaf Efim (Haim) a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că activând în calitate de dispecer la una din stațiile orașului Cernăuți, benevol a părăsit locul de muncă și trădându-și patria, la 08 mai 1945 a trecut frontiera de stat în zona orașului Siret (România) și în mod fraudulos s-a înregistrat pe teritoriul României, ca cetățean român, cu scopul emigrării în continuare în Palestina. La 21 mai 1945 inculpatul a plecat din orașul Siret la București, unde la oficiul de emigrare al evreilor și-a perfectat documentele necesare pentru emigrare din România în Palestina. Aflându-se în așteptarea plecării sale, inculpatul s-a angajat temporar la serviciu într-un restaurant din orașul București, unde a lucrat până la data reținerii, adică până la 03 august 1945.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Kațaf Efim (Haim) și-a recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a explicat că în luna mai 1945, el împreună cu mai mulți cetățeni de origine evreiască a plecat în România, de unde ulterior urmau să emigreze în Palestina. Inculpatul a susținut că a făcut acest pas nechibzuit, dar să se întoarcă înapoi în URSS i-a fost frică.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 65 pușcași a trupelor

militare ale NKVD-ului din 13 octombrie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui Kațaf Efim (Haim), în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, și reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Kațaf Efim (Haim), prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Concomitent, menționează că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, constată că condamnarea lui Kațaf Efim (Haim) pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Kațaf Efim (Haim) în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, notează că inculpatul Kațaf Efim (Haim) în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor presiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor presiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse

represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Kațaf Efim (Haim) a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 65 pușcași a trupelor militare ale NKVD-ului din 13 octombrie 1945, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Kațaf Efim (Haim) în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 65 pușcași a trupelor militare ale NKVD-ului din 13 octombrie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui **Kațaf Efim (Haim) XXXX**, în baza învinuirii pe art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **08 iunie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Moraru Petru